

Dr. Járó Zoltán (1921–2020)

Igen nagy veszteség érte a magyar erdészeti tudományt, az erdészeti irodalmat és tisztelőin, valamint tanítványain keresztül az egész magyar erdészeti szakközönsetget. 2020. február 21-én életének 99.

évében elhunyt Járó Zoltán, okl. erdőmérnök, az Erdészeti Tudományos Intézet egykori főigazgató-helyettese, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, kutatóprofesszor, címzetes egyetemi tanár.

Vele nemcsak éles kritikai érzéssel megáldott kutató, nagy felkészültségű tudós, elhivatottságot érző erdész szakember, hanem kollégái és tanítványai sorsával törődő melegszívű, a szó igaz értelmében vett egész ember végezte be földi pályafutását.

Járó Zoltán Nagybecskerekben született 1921. július 16-án. A szülők „hű magyarságtudata” miatt a családot a trianoni országvesztés után a közép-bánsági városból hamarosan kitelepítették. Véglegesen új otthonra Vécseán találtak maguknak.

A helybéli elemi iskola befejezése után tanulmányait a kőbányai Szent László Gimnázium diákjaként folytatta. Az érettségi után először a Kertészeti Egyetemre iratkozott be, majd egy év után már Sopronban a M. kir. József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán találjuk.

A második világháború befejezése után 1946-ban szerzett erdőmérnöki oklevelet. Ezt követően kezdő, de elhivatott erdőmérnökként az alma mater és az MTA talajtani kutatóintézetében tevékenykedett addig, amíg 1949-ben az Erdészeti Tudományos Intézetnél kapott szinte élete végéig tartó, végleges státuszt. 1984-ben ment nyugdíjba, de munkáját megszakítás nélkül 88 éves koráig tovább folytatta.

Sokoldalú tevékenységét gazdag eredménylista jellemzi, ami csak nehezen tömöríthető egy megemlékezés szűkre szabott keretei közé.

Több mint 60 éves munkássága során az országos genetikai talajtípusrendszert a hazai erdőgazdálkodás igényeinek megfelelően értékelte és adaptálta. Kidolgozta az erdészeti termőhelyfeltárás helyszíni és laboratóriumi vizsgálati módszereit, és segítségével feldolgozta az erdőgazdasági tájak talaj- majd termőhelyi adottságait. Nagy felkészültségét, mély és megalapozott tudását tanúsítja értékes tanulmányainak hosszú sora, kiadott szakkönyvei. A *Talajtípusok* című könyve a mai napig használatos és keresett a gyakorlati szakemberek körében, mára szinte pótolhatatlanná vált.

Kialakította a hazai fafajok termőhelyi igényének ökoszisztéma szemléletű vizsgálati módszerét, és meghatározta a főbb állományalkotó fafajok termőhelyigényét. A fontosabb magyarországi fafajok elterjedésének és termőhelyi igényének feldolgozása alapján kialakította a sajátosan magyar

erdészeti termőhely-tipológiai rendszert. Ere épült *Az egyes termőhely-típusokon alkalmazható célállományok és azok várható növekedése* című tanulmánya, amely az erdőmérnökképzés, a fafajmegválasztás és általában az erdőgazdálkodás fejlesztésének mindenkor alapjává vált. E munkája jelenleg is hiánypótló és nélkülözhetetlen forrásanyag a klímaváltozás erdészeti aspektusainak megértése és a jövőbeli tartamos erdőgazdálkodás megőrzése szempontjából.

Kimunkálta az ökológiai szemléletű erdészeti földértékelést. Leírta a főbb fafajok éves és korszaki növekedésmenetét és az ehhez kapcsolódó vízfelhasználás modelljét. Kidolgozta az erdő szervesanyag-forgalmának vizsgálati metodikáját. Meghatározta több állományalkotó fafaj szerves- és tápanyagforgalmát. Nemzetközileg is új módszert dolgozott ki a felszín alatti szerves anyag (gyökérszövet) vizsgálatára. Számszerű adatokat közölt, értékes kapcsolatokat és elméleti következtetéseket tárt föl az erdő víz- és szervesanyag-forgalmának összefüggéséről.

Elmélyült szellemi felkészültséggel, éles kritikai érzéssel felépített tanulmányai a magyar erdészettudományok elméleti és gyakorlati fejlődése szempontjából irányt mutató és úttörő jelentőségűek. De elévülhetetlen érdemeket szerzett Járó Zoltán az erdőgazdálkodás elveinek és az erdészeti fejlesztési törekvések meghatározásában is.

Sokoldalú tudása, kifejezetten multidiszciplináris karaktere, közvetlensége és embersége nagy szerepet játszott abban, hogy jó kapcsolatot alakított ki a társtudományok és a gyakorlat képviselőivel. Mindez nagyban segítette tudományos eredményeinek gyakorlati bevezetését és időálló alkalmazását.

Nyugdíjazását követően is intenzíven részt vett a tudományos életben, többek között közreműködött azoknak az ökológiai vizsgálati bázishelyeknek a kialakításában, amelyek most az Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszer intenzív vizsgálati területeit képezik. Kutatóprofesszorként még sokáig segítette az intézet szakmai tevékenységét és fejlesztését.

Járó Zoltán egy egész kutatói nemzedéket indított el pályáján. Akik személyesen ismerték, tudják, hogy őszinte, emóciógazdag, jóindulatú természete mindig egy visszafogott kétkedésel párosult. Ennek is volt köszönhető, hogy tudományos eredményei mindig hitelesek és megbízhatóak voltak.

Járó Zoltán a régi idők ma már egyre ritkább, nemes gondolkodású ember-

típusához tartozott, akit cselekedeteinél minden önzéstől és anyagiasságtól mentes szemlélet vezetett. Viselkedését és egész életét a legnagyobb szerénység jellemezte, rangot, elismerést soha semmiért nem várt el. A hiúság gondolata is távol állt tőle, egész életében megmaradt az erdőt szerető, azért lelkesedő kollégának és jó barát-nak.

Mint ember a legjobbak közé tartozott, azok közé, akiket embertársai iránt érzett megbecsülés, tisztelet és a legteljesebb jóakarat vezet.

A magyar erdők szeretete, ökológiai szemlélete, szakmai elkötelezettsége és munkássága iskolateremtő az erdészei ökológia és termőhely-értékelés terén. A természeti folyamatokat feltárni és megismerni akarása sokszor szinte emberfeletti cselekvésre készítette.

A munkában komoly, fáradtságot nem ismerő, ritka egyéniség, akinek szakmai tevékenységét Bedő Albert- és Akadémia-díjjal, Vadas Jenő-emlékéremmel, továbbá a Pro Silva Hungariae, a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztjé és az Életfa Emlékplakett kitüntetésekkel ismerték el.

Járó Zoltán 2020. február 21-ével maga is belekerült az erdész szakma történelmi alakjai közé. Szelleme, hátramaradt művei és örök érvényű gondolatai révén továbbra is köztünk lesz. Emlékét az utókornak volt munkatársai, tanítványai, tudományos eredményeinek felhasználói és alkalmazói, azaz az erdészeti tudományok és a gyakorlati erdészek nagy közössége kegyelettel megőrizi és ápolja.

Dr. Führer Ernő

